

# European Journal on Criminal Policy and Research

Vol. 6, no. 4, 1998

## New Sanctioning Options

### Samenvatting

In maart 1998 werd in Canada de conferentie 'Beyond Prisons' gehouden. In deze laatste aflevering van het Europese tijdschrift van het WODC zijn onder andere enkele bijdragen aan dit congres gepubliceerd. Er worden diverse pogingen besproken om voor, tijdens, in plaats van of na detentie een zinvolle interventie te introduceren. Het gaat achtereenvolgens om de volgende artikelen.

**Josine Junger-Tas** beschrijft recente tendensen in het Nederlandse strafbeleid. Het artikel behandelt zowel het volwassenen strafrecht als het jeugdsanctiebeleid. Het geeft een overzicht van het Nederlandse sanctiebeleid, de veranderende manieren van hechtenis en de groeiende invloed van alternatieve straffen op sanctionering. Daarbij staat zij tevens uitgebreid stil bij de nieuwe penitentiaire programma's. De toename in detentiejaren moet volgens de auteur vooral verklaard worden uit de tendens om strengere straffen op te leggen. Junger-Tas verwacht dat de toename in aantal gevangenisstraffen en hoogte van de strafmaat zal doorzetten.

**Ivo Aertsen en Tony Peters** beschrijven nieuw sanctiebeleid in België, in het bijzonder de ontwikkelingen die onder de noemer 'restorative justice' zijn ontwikkeld. In 1991 werden experimenten gestart, die tot doel hadden een alternatief te creëren voor gevangenisstraffen. Een dialoog tussen het slachtoffer en de dader werd gestimuleerd met behulp van een onderhandelaar. In 1994 werden deze experimenten tot beleid gemaakt. Herstel, schadeloosstelling en verzoening zouden de belangrijkste waarden van de strafrechtelijke interventie moeten worden, volgens de auteurs. Zelfs met veroordeelde daders worden bemiddelingspogingen ondernomen.

**Judge F.M.W. McElrea** informeert over het Nieuw-Zeelandse model van familiegroepsconferenties (FCGs). Het is geïnspireerd op de rechtssystemen van de oorspronkelijke bewoners. Een delict wordt gezien als inbreuk op de gemeenschap en dient als zodanig hersteld te worden. Dit model van herstellende rechtspraak werd in 1989 geïntroduceerd in het jeugdstrafrecht. Sindsdien is het de hoeksteen van het systeem geworden. Het model is geïntegreerd in een wettelijk kader, onder toezicht van de rechtbanken en toepasbaar op alle jonge overtreeders in Nieuw-Zeeland. Het wordt nu op vrijwillige basis op kleine schaal toegepast bij volwassenen. Een belangrijk resultaat van dit model is een consequente afname van het aantal jongeren in staatsinrichtingen.

**Alan W. Leschied en Alison Cunningham** beschrijven de zogenaamde multisystematische therapie-benadering. Ze beschrijven de implementatie van deze benadering in Ontario, Canada, bij jongeren die in aanmerking zouden komen voor gevangenisstraf vanwege de ernst van of de volharding in hun criminele gedrag. Studies van de empirische literatuur geven aan dat de multisystematische therapie een kostenbesparende, geïndividualiseerde en een op de samenleving gebaseerd alternatief voor gevangenisstraf is. Bovendien is sprake van een verminderd recidivisme bij jongeren met een verhoogd risico.

De twee laatste artikelen komen uit Hongarije en de Tsjechische Republiek. In deze postcommunistische landen zijn alternatieve straffen nog nauwelijks ontwikkeld. De toename van de misdaad en het tekort aan financiële middelen maken dat de implementatie van alternatieve straffen onder druk staat. **Klára Kerezi** berekende de kosten van uitvoering van proeftijd en dienstverleningsstraffen in Hongarije. De alternatieven zijn zeer kostenbesparend vergeleken met andere sancties. **Jana Válková** zet in een kort artikel vraagtekens bij de mogelijkheid om dienstverleningssancties in posttotalitaire landen te implementeren. De auteur bespeurt bij mensen in deze landen een verlangen naar paternalistische zorg door de staat. Bovendien heeft bijvoorbeeld de Tsjechische Republiek geen traditie van vrijwilligerswerk en zijn het publiek en de instituties niet voorbereid op de introductie van alternatieve straffen. Válková waarschuwt ervoor dat alternatieve sancties zonder een achterliggende systematische benadering contraproductief zullen werken. In het deel 'Current Issues' wederom enkele reacties op het Britse White Paper No More Excuses. Tevens wordt een summary gepresenteerd van een rapport aan de Franse minister-president over hetzelfde onderwerp. Ook is opgenomen een scherpe reactie (van WODC'er Catrien Bijleveld) op het artikel over huiselijk geweld dat in het eerste nummer van dit jaar verscheen. De auteur plaats enkele methodologische kanttekeningen/vraagtekens bij de dramatische resultaten van dit onderzoek.

